

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

8. In F. S. Steph. tripart. Domine prævenisti eum in benedictionibus
dulcedinis &c. Psal. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

ritatis ardore. Denique, hoc nobis gratia & clemētia tua impertietur, ut Apostoli tui vestigia sectantes, in vita & in morte, in tempore & æternitate, confiteamur cum jubilatione, quod tu Dominus es & Deus noster, quem debeat adorare, laudare & benedicere omnes Angeli, omnes electi, imo omnes creature.

Plura hoc festum S. Thoma concernentia produximus super Dominice in Albis Evangelio, ubi latius explicimus illa verba: *Dominus meus & Deus meus, item illud: Beati qui non viderunt & crediderunt.* Adjectum & aliqua ejus, miracula. Illuc remitto Lectorem.

PRO FESTO S. STEPHANI.

LECT. 8. tripart. *Dominus pravenisti eum in benedictionibus dulcedinis &c. Psal. 20.*

PAR. I. **C**elebravimus heri diem Domini, & supremi Ducis nostri Jesu Christi *Natalem*, quo natus est in hunc mundum ex utero virginico, & editus in hanc lucem ex ergastulo tenebrosolo, diem inquam, illum solemnem, quo Deus infans parvis fuit involutus, in præsepio reclinatus, in fœno positus, falcis colligatus, lacte tenero potatus. Hodie recolimus diem festivum primi ejus Militis & martyris Stephani, hancque diem etiam ejus *Natalem* nominamus, quia, ut verbis S. Petri Chrylogogi utar: *Mortuo matris hodie creditur, quando non ad presentem vitam materni estis filius ex utero, sed conceptu fides, in matris partu, calcissem noscitur generatus ad gloriam. Quando non eum maternam cuna vultu genitricem, sed d. superius triumphans in secreta suscepit. Quando non infirmum in cœlo passum generis trahit ex pectore, sed pro Rege suo devotissimus miles virtutis sanguinem fudit.* Ecclesia ergo novella, squæ etiam Mater est & Virgo, sicut & Maria, hunc primum suum peperit per sanguinem facti: peperit autem cælo non mundo: laudandum non lacte humano, sed solido Angelorum pasendum cibo: non pelliculis filiorum Adæ vellendum, sed incorruptis vestimentis adornandum: non ad tempus mortali hæc & caduca aura usurum, sed æterna luce fruendum. O felix Nativitas! O Genitrix beata, licet cum dolore partum edderit, ut ille tandem foret sine dolore! Certè potuit dicere Ecclesia nova, quod olim Jacob & Ruben primogenito filio suo, non conquerendo ut ille, sed congratulando: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea & principium doloris mei, prior in donis.* S. Stephanus recte per Ruben indicari potest, quia Ruben idem significat quod *Videntis filium*, ipse autem est qui Dei filium vidit stantem à dextris ejus. Ipse quoque *Primogenitus* censetur, quia primus Martyr, ideoque est ut *Ruben*. Fortitudo matris suæ: tuit per constantiam invincibilem, & *Principium doloris*, quia in prima persecutione circumlatus. Sed & Propterea *Prior in donis* tamquam primogenitus adiens primus hæc datus

tem Patris, ab eoque primus benedictione adornatus. Quapropter illud pro eo rectè scribimus: *Pravenisti eum in benedictionibus dulcedinis, posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso. Vitam petisti à te, & tribuisti ei longitvum diem in seculum &c. in seculum seculi.* Dicimus autem eum obrinisse triplicem benedictionem: Benedictionem in *Vita*, Benedictionem in *Morte*, Benedictionem post *mortem*.

Primo quidem, multiplex elucet in vita ejus benedictio, qua suavitè à Domino præventus fuit. Nam de eo testatur sacra Scriptura, quod dicitur: *Vir plenus fide & Spiritu S. Et rursus: Stephanus autem plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo.* Plenus ergo erat Spiritu S. & ejus donis ac virtutibus, gratijsq; tum gratum faciebat, tum gratis datus: plenus charitate & zelo: plenus sapientia, cui non poterant adversari, resistere: plenus robore & constantia, ad omnia superanda, quæ sibi poterant esse contraria: plenus denique fide & eccellente & fiducia ad patranda miracula. Ita in omnibus his excellēbat cæteros fideles post Apostolos, ut omnes in eum oculos conjicerent, & testimonium bonum perhiberent. Hæc ergo virtutes & gratiæ multiplices à benedictione Dei proveniebant, & eum quali variæ gemmæ radiantes coronabant, ut merito *Stephanus* vocaretur, hoc est, *Coronatus*: Corona enim gratiæ & justitiæ circumgebat in vertice ejus, tandem promeritura coronam cælestis gloriæ & æternæ vitæ.

Propter hanc eminentem gratiam & sapientiam electus fuit à Domino, electus & à populo primus ad sacrum Diaconatus ministerium & ordinem: illicque impoſuerunt manus Apostoli, ut magis ac magis adaugeretur in eo gratia Spiritus Sancti, & ut quasi victima sacratissima Deo offerretur, & consecraretur ad obsequium & cultum, sicut olim impoſitebant manus victimæ. Electus ergo fuit S. Stephanus primus inter illos septem Diaconos, quos ex inspiratione divina elegerunt Apostoli cum plebe in Spiritu sancto congregata, de quibus: *Considerate fratres ex vobis viros boni testimonij septem plenos Spiritu sancto & sapientia.* Hi quidem constituti sunt ad instar regem Angelicorum Deo assistentium: Sic etenim illi assistunt Deo quasi primarij ministri: ita hi septem Diaconos assistebant & ministrabant S. Jacobo, cæterisque Apostolis Dei vicem gerentibus. Unde S. Ignatius sic alloquitur Heronem Diaconum, qui ipſi in Episcopatu Antiocheno successit, epistola ad ipsum: *Nihil sine Episcopi facies: si erdoes enim jus, tu vero Sacerdotis minister: Bapizant, sacrificant, manus imponunt, eligunt, tu vero illa ministras, ut Stephanus: Jacobo. Item epist. ad Thallianos sic ait: *Quid aliud sunt Diaconi, quam imitatores angelicarum virtutum, qui parum & incultatum ministerium Sacerdotibus exhibent, ut Stephanus, Beatus Jacobo, Thimotheo & Linus Paulo, Anacleto & Clementi Petro? Unde certum est, quod non solum mensuram ministri fuerunt**

Psalm. 20.

S. Steph. d. Deo præventus in benedictioibus in omnibus in vita. Act. 7.

Electus à Deo & populo.

Levit. 1.

Act. 6.

Chrysol. In. 13.

Gen. 49.

S. Steph. est ut R. ben primogenit?

Officium Diaconorum.

fuerint Diaconi, hoc est cibi & potus, ac elemosynarum, sed maxime ministris Ecclesiae, & sacramentis Eucharisticis, sacrique calicis: ad hæc enim ministeria ritè obcunda impositionem manuum accipiebant, & per illam Spiritum S. in super eorum officium fuit visitare carceres, animare Martyres, illos alere, illis providere de omni ope spiritali & corporali ex substantia Ecclesiastica. Quapropter initio in persecutione pondus Ecclesiae ex parte sustinuerunt, pleiq; robore, exemplar sece, constantia & martyrii offerentes. Patet in S. Laurentio, tempore S. Sixti Pontificis; in S. Vincentio, tempore Valerij Episcopi Cæsar Augustani, in SS. Cyriaco, & Simagardo, ac Largo, tempore S. Marcelli sub Diocletiano, qui omnes fuerunt Diaconi pleni Spiritu S. & gratia, ac fortitudine, sapientiaque. Hos vero omnes præcessit, & illis exemplum sece præbuit Sanctus Stephanus, quasi Dux vel Antesignanus, benedictionibus dulcedinis à Domino præventus per carceris.

Diaconorum Princeps S. Steph.

Hæc quoque benedictionis multiplicis præminentia eluxit in eo, quod tamquam Angelus visus fuerit, non solum à Fidelibus, sed etiam ab adversariis suis. Cum enim rapuissent eum, & statuisent in concilio blasphemiae accusatum, dicitur: *Et intuentes eum omnes qui erant in concilio, viderunt faciem ejus tanquam faciem Angeli.* Hoc est, viderunt quid eximium, augustum & coeleste in vultu ejus, quasi speciem & majestatem Angelicam contuentes. Sic Esther dicebat Assuero Regi: *Vidi te Domine quasi Angelum Dei, & conuerbatum est cor meum præ timore gloriae tuae.* Valde enim mirabili est Domine, & facies tua plena est gratiarum. Verisimile porro est Deum contulisse S. Stephano novum splendorem, quasi radios quosdam corporis gloriosi, ut in Moyse factum est. Quocirca S. Augustinus ser. 99. de diversis, dicit faciem Stephani radiaffe instar Solis. Et Tertull. lib. de reuert. c. 53. dicit S. Stephanum instar Christi in transfiguratione Angelicum fastigium induisse. Putat quoque S. Chryost. S. Stephanum faciem Angelicam induisse ex conspectu gloriae Dei & Christi, sicut Moyses ex conspectu & confortio Dei contraxit radios in facie, & sicut Elias iterum cum Moyse gloriae ejusdam & majestatis confortium ab eodem Christo habuerunt in monte. Cui conformiter loquitur S. Augustinus ser. 6. de S. Stephano, diceps. *Stephanus reuelata facie speculabatur in caelo gloriam Filij Dei, ideo videbant iudei vultum ejus tanquam vultum Angeli Dei.* Sic ergo videtur jam ab initio Stephanus visionem illam habuisse, de qua postea dicit: *Ecce video caelos apertos, & Jesum stantem à dextera virtutis Dei,* quamvis de illa visione mentionem non faciat, nisi in fine & morte, ad confusionem Judaeorum majorem.

Esther. 15

Chryost. in Act.

Cur tantus splendor in vultu S. Stephani.

Sed cur Deus talem ei splendorem contulerit in vultu S. Stephani, internum ejus fulgorem & mentis pulchritudinem exteriori illo vultus fulgore indicare. De quo S. Hilarius Arelatenensis sic loquitur: *In facie pulchritudinem candor splendoreque animi exundabat, ac abscondita, peccioris ornamenta speculum frontis irradiabant, atque cum haberet in se Spiritum S. se ipse gestabat Angelicum.* Secundo voluit Dominus speculiter per hoc significare ejus castitatem & sapientiam instar Angeli: candor enim virginis animæ lucidissima sapientiae mentis redundabat in faciem & decus corporis. Unde S. Augustinus: *Stephano ser. 6. de Martyrii & pulchritudo erat corporis, & hoc erat Sancti & eloquentia sermocinantis, & sapientia sanctissima ser. 5. mentis, & testimonium sincerissima castitatis, & operatio divinitatis.* Sic & Sancta Caecilia, quia castissima erat, & cum Angelo custode suo conversans, cum puritate & gratia admirabili, visa est in specie quadam Angelica, per quam & Valerianum ipsorum & Tiburium ejus fratrem, & 400 alios ad Christum convertit. Unde officium Ecclesiae sic canit: *O B. Caecilia, qua duos fratres conueristi, & Urbanum Episcopum in vultu Angelico demonstrasti, Tertiò dicamus cum S. Hilario: Ideo facies Stephani assumpsit speciem corporis gloriosi, cum quia resurrectionis annuntiabat sacramentum cum etiam, ut esset adversarius ad peccatum peccati, & tormentum invidis, & exprobrationem superstitis, & testimonium eximium.*

larius Arelatenensis sic loquitur: *In facie pulchritudinem candor splendoreque animi exundabat, ac abscondita, peccioris ornamenta speculum frontis irradiabant, atque cum haberet in se Spiritum S. se ipse gestabat Angelicum.* Secundo voluit Dominus speculiter per hoc significare ejus castitatem & sapientiam instar Angeli: candor enim virginis animæ lucidissima sapientiae mentis redundabat in faciem & decus corporis. Unde S. Augustinus: *Stephano ser. 6. de Martyrii & pulchritudo erat corporis, & hoc erat Sancti & eloquentia sermocinantis, & sapientia sanctissima ser. 5. mentis, & testimonium sincerissima castitatis, & operatio divinitatis.* Sic & Sancta Caecilia, quia castissima erat, & cum Angelo custode suo conversans, cum puritate & gratia admirabili, visa est in specie quadam Angelica, per quam & Valerianum ipsorum & Tiburium ejus fratrem, & 400 alios ad Christum convertit. Unde officium Ecclesiae sic canit: *O B. Caecilia, qua duos fratres conueristi, & Urbanum Episcopum in vultu Angelico demonstrasti, Tertiò dicamus cum S. Hilario: Ideo facies Stephani assumpsit speciem corporis gloriosi, cum quia resurrectionis annuntiabat sacramentum cum etiam, ut esset adversarius ad peccatum peccati, & tormentum invidis, & exprobrationem superstitis, & testimonium eximium.*

Secundo, benedictio Dei eluxit cum dulcedine PARS II] erga S. Stephanum in ipsa mortis amaritudine. Etenim si patientiam, charitatem, quam exhibuit in extremo spiritu, intueamur, agnoscemus miram erga eum Dei benedictionem, animam ejus dulcedine replentem. Amara equidem & dura exteriori apparebat mors, dum aures claudunt, & duri ad lapides duros currunt, & tanquam blasphemum extra civitatem eiciunt (ut præcebeatur) Sed labens ipse pro iustitia & fide exit extra castra, improprie Christi portans, & aspiciens in auctorem fides & confummatorem Jesum, qui pro suo sibi gaudio sustinuit crucem. Unde initium Stephanus, illa Christi beatitudinem: *Beati qui persecutionem patientur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Quapropter de eo sic loquitur S. Greg. Nyssenus in tractatu de Beatitudinibus: *Magnus ille Stephanus gaudet lapidibus undiq; petris, ac velat suam quemdam rorem credens lapidum i-fusus in modum hoc eorum novum incidentiam cupidè excipit, ac benedictionibus nefario: homicidas persequitur. Idem oratione de S. Stephano sic dicit: *Magnitudo animi excelebat, ira lenitatem, mortu terrore, vita contemptum, odio dilectionem, malevolentiam benevolentiam opponens.**

Hom de S. Steph. R. 2. Stephano Ser. 6. de Martyrii & pulchritudo erat corporis, & hoc erat Sancti & eloquentia sermocinantis, & sapientia sanctissima ser. 5. mentis, & testimonium sincerissima castitatis, & operatio divinitatis. R. 3. Pars II] De beatitudine. S. Steph. in morte. Magna morientis patientia Num. 24. Heb. 12. Matth. 5. Magna Christi & S. Stephani mortu similitudo. 15

1. Domini. 1. Sicut Christus à falsis testibus fuit ac-
 2. cufatus, ita & Stephanus, ut patet ex Actis. 2. Sicut
 importuno clamore & tumultu extorserunt Iudæi
 à Pilato Clarili condemnationem, sic & Iudæi cla-
 3. more & impetu procefferunt ad eus ejectionem
 & civitate, & lapidationem. 3. Sicut Christus ex-
 tra portam Ierusalem in montem Calvarie edu-
 ctus est; ita & Stephanus extra portam educus
 in valle Iofaphat inter montem Oliveti & Ierusa-
 lem interjacentem iuxta torrentem Cedron lapi-
 datus est. Ibi etiam nunc locus eus errore sacrata-
 rum cura veneratione colitur, & porta illa Ierusa-
 lem à Christianis loca sacra visitantibus, *Porta*
S. Stephani, vocari solet. Dicuntque peregrini effi-
 4. gium capitis & scapularum S. STEPHANI impres-
 sa lapidi, dum expirans retrorsum eaderet, et-
 iam modo ostendi. Ibi dem etiam ostenditur lapis,
 in quo B. Virgo cum S. Ioanne pro Stephano lapi-
 dationis tempore preces fundebantque preces ab-
 que dabo benedictionis dulcedinem ei value-
 runt impetrare; sicut & ipse cum B. Virgine Paulo
 5. converteretur. 4. Sicut Christus, cum maledice-
 retur, non maledicebat; cum peteretur, non comi-
 nabatur: sic B. Stephanus non reddidit maledic-
 tum pro maledicto, sed benedictionem & pre-
 cationem pro impiâ imprecatione. Unde il-
 lud rectè & convenit: *Pro eo ut me diligere, detra-
 beba tibi, ego autem orabam.* Quapropter S. Ful-
 gentius, ostendens quibus armis pugnavit & vic-
 erit S. Stephanus, dicit non fuisse nisi arma cha-
 ritatis. *Per charitatem Dei facientibus non cessit,*
per charitatem proximi pro lapidantibus intercessit.
*Charitatis virtute vicis Saulum crudeliter facien-
 tem, & quem habuit in terra persecutorem, in celo
 meruit habere consortem.* Nempe non potuit Ste-
 phanus illis irasci, per quos sibi videbat aulam re-
 gni celestis aperiri. Plus dolebat illorum peccata,
 quam sua vulnera; plus eorum impietatem, quam
 suam mortem; quia illorum impietati timebat mot-
 tem æternam, suæ autem mortis, pedisse quâ mox
 fore noverat vitam æternam. Sicut Christus cum
 lachrymis in cruce oravit, & clamans mortuus
 est, Patri spiritum commendans: ita & de Stephano
 dicitur in Actis, Postquam dixisset: *Domine Iesu
 suscipe spiritum meum* postus genibus clamavit voce
 magna: *Domine ne statuas eis hoc peccatum.* Hocque
 dicens expiravit. Putat quoque S. Augustinus,
 quod clamori miscerit lachrymas, ideo efficacem
 fuisse eus orationem. Nam communis est sen-
 tentia, tum S. Augustini, tum aliorum SS. Patrum
 vi eus orationis conversum fuisse Paulum: sic enim
 scribit S. Hieronymus de Sanctis aperte Augustinus ait: *Si
 Stephanus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet:
 sed ideo erectus est Paulus, quia in terra inclinatus
 exauditus est S. Stephanus.*
 Quapropter in vita S. Mariæ Ogniacensis lib. 2.
 cap. 11 scribit Cardinalis Vitriaco, eam in extasi
 cognovisse S. Stephanum S. Pauli decollari animâ
 exceptâ, & Deo obtulisse. Sic enim de ea scribit
 Tomus secundus.

loquitur Cardinalis: *Cum de B. Stephano Pro-
 martyre caneret, quem Paradisi Rosarium appellaba-
 bat, dicebat ille sub morte oranti Dominum pro me
 venire dedisse S. Paulum: & S. Paulo peracto martyrio de
 corporo excedente, S. Stephanum adfuisse, eusque spiri-
 tum obtulisse Domino, atque dixisse: Domine hoc
 ingenti & singulari munere tu me donasti; ego vero
 multiplici fructu auctum illud tibi reddo.*
 Ulterius manifestè patet benedictio dulcedinis & Mori-
 erga Stephanum in morte, non solum ob patien-
 tiam & charitatem quam exhibet erga inimicos, *Steph. se
 sed etiam ob apparitionem specialem Domini Iesu
 sus. à quo consolationis admirandæ auxilium sen-
 dit in morte accerbitate & agone. De qua rectè la-
 quuntur Acta Apostolica: Intendens in caelum vi-
 dit gloriam Dei & Iesum stantem à dextris Dei. &
 ait: Ecce video caelos apertos, & Filium hominis stan-
 tem à dextris Dei. ille Martyr ostendebatur in celo,
 qui a perfidis negabatur in mundo: illi celestis
 veritas testimonium dabat, cui fidem terrena impi-
 etas derogabat: Et pro illo quem videbat, festi-
 nabat mori, ut viveret cum illo: Iesus ergo stabat
 cum invitans, & ipse ad eum anhclabat zelans. *Cur Ie-
 sus stabat & se ei ostendebat tamquam Ducem, Iesu
 ut adjuvaret in agone militem. Iesus stabat, ut ani-
 mam eus tamquam victoris exciperet, & victi-
 mam gratissimam Patri offerret coronâ gratiæ æ-
 ternam cororandum. Stabat autem inter saxa &
 hostes immobilis & interitus Stephanus, quia vi-
 debat Iesum stantem quasi immobilem à dextris
 Dei. Illi ergo se totum animo & intuitu affigebat,
 fide immobilis & charitate, jamque caelos apertos
 videbat, ut mox introiret. O benedictionem dulce-
 dinis ineffabilis quam sensit, dum inter saxorum
 crepitantium turbinem divina ei claritas & conse-
 latio afflulit! Felix quisquis Iesum considerat à dex-
 tris Dei, tamquam Ducem suum, tamquam Patro-
 num & Advocatum interpellantem pro nobis. Fe-
 lix qui nititur ad eum mente, oculis, & corde,
 quamdiu caelum est apertum, quamdiu salutis tem-
 pus est & felicitatis acquirendæ, quamdiu digna-
 tur se Mediatorem & Advocatum nostrum exhi-
 cere, veniet enim tempus, in quo caelum quasi
 clausum censebitur, & non licebit videre Iesum,
 nisi ut Iudicem & Visdicem severum, infernum a-
 perientem, ut impios in eum illico devolvat in æ-
 ternum cruciandos.*
 Hoc est quod inculcabat quondam celebris Co-
 cionator Ordinis S. Dominici in die S. Stephani in
 civitate Bononiensi Reginaldus nomine. Hinc
 fugiebat quidam Monachus nomine celebris
 Bononiæ Doctor eusque congregiam & se-
 monem vitabat, sibi ab illo metuens, quia po-
 tens erat in verbo Dei & sermone. Attamen in Ste-
 phani Martyris Natali comitum importunitate
 pertractus, eus adivit concionem. Mox verò eus
 verbis captus est, dum hanc vocem exponeret: *Vi-
 deo caelos apertos. Ita enim differebat: Nunc quidem tuus est
 caelis porta ad beatitudinem patens, ita ut qui vult possit
 ingredi.**

Bornel. in Act. 7.

Cur Ie- sus sta- bat.

Hier. Pla. deo caelos apertos. Ita enim differebat: Nunc quidem tuus est caelis porta ad beatitudinem patens, ita ut qui vult possit ingredi.

ingrediantur autem negligentis sunt, & Deo cor sum-
 claudunt, videant quia vicissim eis calis clauduntur,
 ut deinde intrare non valeant. Hæc cum spiritus ef-
 ficaci pronuntiaret, mox Doctore Moneto cor
 immutatum fuit, cum planè antea à Religione a-
 liens foret. Concepta ergo Religionis voluntate,
 adiit Reginaldum, animum expoluit, voti etiam
 vinculo voluntatem suam firmavit, & in eo Ordine
 maximum doctrinæ & pietatis fructum exinde
 protulit. Tantum valere sancti Martyris Stephani
 verba, ejus die festivo declarata, ut hanc subitam
 conversionem efficerent, quod etiam ejus meritis
 adscribendum est.

primus reddidit Salvatori. Hæc est benedictio qua-
 prævenit eum Dominus, ut cæteros ipse præveni-
 ret.

Deinde aucta est benedictio dulcedinis, dum a Doctore
 coronatus est coronâ & aureolâ doctrinæ & sa-
 pientie. His qui certant contra adversarios fidei,
 & ad justitiam conantur alios erudire, illa decernit-
 tur. Notum autem est ex Actis Apostolicis, quanta
 fortitudine, quo zelo & sapientia certavit contra
 hostes veritatis, ita ut nemo posset resistere sapien-
 tiæ & spiritui qui loquebatur. Ob illum ergo ze-
 lum & interitum divinæ doctrinæ annunciatio-
 nem & prædicationem, specialem remunera-
 tionem & benedictionem accepit post mortem, Do-
 ctorum scilicet Aureolam & gloriam singularem.
 Quare etiam modo meritis suis & intercessione
 fidei in diversis orbis partibus tueri noscitur &
 propagare.

Audi quod legimus in vita s. Stephani I. Hun-
 garie Regis. Gestâ Dux Hungarorum, cum jam
 factus Christianus omnes suæ ditiosas ad Chris-
 tum perducere cogitaret zelosissimè, & de rebel-
 libus & sacrilegis tribus edocendis consilia secû
 agitaret, in quiete juvenem eximia specie fulgen-
 tem conspicatus est, qui blanda voce dixit: *Facis-
 sat ista cogitatio super vacante sollicitudo; nam
 propter manus humano sanguine pollutas, tu quod
 meditaris officere non poteris. Nascetur autem tibi fi-
 lius, qui Regis titulo decorandus efficitur quod animo
 concepsisti. Expectatus Princeps, humi profstratus.
 Principatum suum cum nascitur filio Deo com-
 mendat lachrymabundus. Quin & uxori ejus s. Ste-
 phanus habitu Levitico ornatus apparuit his utens
 verbis. Confite mulier in Domino. Et esto certa filii
 parituram, cui primo huius gentis & regnum & co-
 rona debetur, tu vero illi nomen meum impone. Ego
 namque Stephanus, qui primus pro Christi nomine
 sanguinem meum profudi, cum meo tuabor pasto-
 rino, & precibus in fide promoveto.*

Denique aucta est benedictio dulcedinis per co-
 ronam & aureolam virginittatis, quam promeruit
 s. Stephanus integerrima vita & castitate; propter
 quam, ut diximus, ejus facies eluxit quasi Angelica
 in medio Concilii. Quapropter modo sequens A-
 gnium quocumque jent, cum Choris Virginum in
 celestium monte Sion cantat novum canticum Agni,
 quasi Chorus & Primicerius, quia in hac vita se-
 cutus est Agnum quocumque, per viam scilicet
 humilitatis, per viam mansuetudinis, per viam pu-
 ritatis & castitatis. Et quia ita perfecte sedatus est
 vestigia ejus in hoc sæculo, nunc vestigia ejus se-
 quitur cantans, confors specialis gloriæ in celo.

Postremò dicamus specialem benedictionem,
 quo adornatus fuit s. Stephanus cum dulcedine
 post mortem, elucere in ejus Reliquiis. Has Deus
 tot condecoravit miraculis, ut de eo dicat Augu-
 stinus: *Lazit multo tempore corpus ejus, processit
 quando voluit illuminavit terras, sancta miracula
 fecit.*

Pars III.
De bene-
dictione
s. Steph.
post mor-
tem.

Apoc. 3.

*Quam benè cum Stephano quadrat Victore Corona!
 Quam sua Victori jure Corona datur!*

Triplex
aureola
s. Steph.

a. Mar-
tyrii.

Baro. 3.

Triplici autem coronâ fuit à Domino coronatus,
 ultra essentialem gloriæ coronam; scilicet coronâ
 Martyrii, Doctrinæ, Virginittatis; quæ solet Aureo-
 la triplex nominari, & decreta est à Deo his qui
 specialiter decertant contra Dæmonem, Mundum,
 Carnem, per tormenta, per sapientiam, per castita-
 tem. Donata ergo est Stephano Corona & Au-
 reola Martyrii, quia bonum certamen certavit,
 cultum contumnavit, fidem servavit, suo eam ob-
 signans eruoere. Et quidem id fecit primus omnium
 fidelium post Christi mortem, imitans Christum.
 Duce[m]pita ut hæc fuerit ejus prærogativa, quod
 etiam ipsis Apostolis hæc in re præverit, & viam
 eis ad triumphum straverit. Quapropter & hic il-
 lud Apostoli Pauli verum est: *Elegi eum Domi-
 nus conformem fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse pri-
 mogenitus in multis fratribus.* Sicut Christus pri-
 mogenitus est omnium filiorum Dei, cui conven-
 nit omnes conformes esse ita post Christum Ste-
 phanus primogenitus est Martyrum quem secuti
 sunt innumera Martyrum orbe toto millia, tan-
 quam Vexilliferum. Nam fortiter certando Cœ-
 lum replevit læticia, Ecclesiam gloriâ, Orbem sa-
 mâ; Fidelesque omnes cum Apostolis afficiens
 gaudio, animavit exemplo. Ea propter de eo dicit
 s. Augustinus serm. de Sanctis: *Cum Stephanus
 Diaconus ab Apostolis ordinatus sit, Apostolos ipse
 beatâ ac triumphali morte præcessit; ac si qui infe-
 rior erat ordine, primus factus est passione. Et qui
 eras discipulus gradu, magister cepit esse marty-
 rio, complens illud: Quid retribuam Domino pro
 omnibus que retribuit mihi? Mortem enim quam
 Salvator dignatus est pro omnibus pati, hanc illi*

Exempl.

Baro.
16. 10. an.
980. Su-
rius 20.
Augus. 11.

3. Virgi-
nittatis.

Apoc. 14.

s. Steph.
clarus
post mor-
tem in
Reliquiis
Aug. ser-
11. de do-

fecit.

ser. fi.
22. de Civ.
vit. Dei.
fecit: *Mortuus vivens facit mortuus, quia nec mortuus.* Idem Augustinus testatur, per ejus Reliquias sex mortuos ad vitam revocatos. Nota est historia Inventionis corporis ipsius cum multis miraculis, de qua Breviar. Roman. & alii. Inventæ enim sunt ejus Reliquiæ per revelationem Gamalielis apparentis Luciano Presbytero. Audi ipsum Luciano: Cum aperuissetus D. Stephani thecam, statim terræ motus factus est, & tanta fragrantia odoris inde egressa est, quantum nullus hominum se meminit vel audisse, vel sensitse, ita ut putarem nos in amœnitate Paradisi esse positos. Multitudo enim populi aderat, inter quos erant plurimi variis languoribus infirmi. Et ipsa horâ mox de odore suavitate ejus septuaginta tres curati sunt. Exsculati autem sacras Reliquias, iterum clausimus, & cum Psalmis ac Hymnis portavimus in sanctam Ecclesiam Sion, ubi & Archidiaconus fuerat ordinatus S. Stephanus. Tunc jugis siccitas erat, sed eadem horâ pluvia magna descendit, & abundanter inebriata est terra. Hæc ex Luciano, qui fusc scripsit historiam.

Posterioribus sæculis Reliquiæ S. Stephani Romanæ allate sunt, & in monumento S. Laurentii collocatæ. De quo sic Martyrol. 7. Maii. *Translatio corporis S. Stephani Protomartyris, quod Pelagio Pontifice Constantinopoli ad urbem allatum, atque in sepulchro S. Laurentii Martyrii depositum, ibidem magna pœorum religione colitur.* Neque verò id factum fuit sine miraculo: Est enim fidelium Romæ traditio, quam etiam multi literis consignarunt. S. Laurentii corpus sese commovisse, & adventanti corpori S. Stephani locum celsisse, ut cum honore eum in locum suum reciperet. Unde quidem de hac re sic scribit: *Corpus S. Stephani translatum in basilicam S. Laurentii, adeo urbanè à Laurentio ibi jacente exceptum est, ut glorioso Stephano tamquam primo Martyri primas dederit, locum suum in sinistra transiret, dextram Stephano concedens.* Ob quam causam Laurentius ab Italis nuncupatur, Hispanus civilis, El cortes Espanol. Nec id incredibile judicamus, cum idem aliis contigisse quandoque legamus. Idem enim fecere duo Magi, seu Reges, Melchior & Balthasar: nam cum ad sepulchrum eorum allatus fuisset Gaspar, ipse tamquam vivi secesserunt in partes, & locum in medio Gaspari dederunt, ut ex Breviario Colonienfi dixi, tractans de Festo Regum. Idem videre est apud Leonium in vita S. Joannis Eleemolynarii cui duorum Episcoporum corpora visa sunt honorem tribuere, dum medium inter se locum ei dederunt.

in sepulchra.
Defon-
sus Ci-
von serm.
do S.
Steph.
Neque hoc prætereundum est, ut benedictio S. Stephani post mortem illustretur magis ac magis quod perenni & continuo miraculo sanguis ejus concretus in vitæ ampulla ex Africa Neapolim à S. Gaudio Episcopo delatus & in Ecclesia S. Gaudioii repositus Neapoli, quoties inter Missarum solemniam in altari exponitur, qui durus antea & concretus instar lapidis erat, mox liquecit, fluxit

in san-
guineo.
quasi recens effunderetur, sed & peractâ Missa iterum indurecit. Cujus rei quæ potest esse alia causa, quam quod ipse, dum sacra mysteria illius, quem tantopere amavit, peraguntur, & memoria renovatur actionis illius, quæ vitam pro Christo posuit, quodammodo reviviscit, & ad illius præsentiam commovetur, quasi paratus iterum pro illo sanguinem fundere? Hæc sunt indubitata, & Neapolitanis certissime cognita ac vulgatissima.

Ex his ergo perspicuum est, quàm multiplices benedictione condecoratus fuerit S. Stephanus, siue in vita, siue in morte, siue post mortem: ita ut propterea cum populi Orbe toto benedictum pronunciant, & ejus laudes cum benedictione meriti decantent. Perspicuum quoque est, quàm apte ei conveniat illud Psalmi: *Domine prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis; posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.* Quod in vita factum fuisse rectè dicitur, dum Coronâ gratiarum, omnigenæ virtutis pretiosis annulis intertextâ, adornavit illum. Item patet quàm ei conveniat illud, quod mox sublequitur: *Vitam petisti à te, & erubuit tibi ei.* Quod in morte factum fuisse rectè dixeris, dum ad novam vitam aspirans inelamabat: *Domine Jesu, suscipe spiritum meum.* Item, dum non solum sibi, sed & adversarius veram vitam à Domino exposcebat, pro illorum conversione precatus genibus flexis, quasi evitens & novæ vitæ eos parturiens. Denique patet in eum quadrare & illud ibidem additum: *Gloriam & magnum decorem imponens super eum; magna est gloria ejus in saecula saeculorum; quoniam dabit eum benedictionem in saecula saeculorum, letificabit eum in gaudio cum vultu suo.* Quod partim in morte factum est, dum vidit gloriam Dei, & Jesum stantem à dextris virtutis Dei, sicque ei divina claritas fulsit inter æthereos aulae celestis sinus, partim verò & maxime complerum fuit à morte per lætitiæ æternæ, qua gloriatur in splendore vultus divini, facie ad faciem videns, de spe ad speciem transiens; absterfis ab oculis lachrymis, à vultu sudore, à corpore cruore, per benignissimam manum Redemptoris, jam in se adimpletum illud cernens; *Absterget Deus omnem lachrymam ab oculis sanctorum, & non erit amplius neque luctus, neque clamor, neque dolor, quæ prima abierunt, & dixit qui sedebat in throno: Ecce nova facio omnia.*

Psalm. 20.
Apoc. 22.
TU ergo, Domine Jesu Christe, qui Stephanum prævenisti in benedictionibus dulcedinis, tuâ etiam erga nos servos tuos dulcedinem ostende, tuam benedictionem impertire, ut valeamus ejus fidem, & in fide fortitudinem imitari, ejus castitatem & puritatem Angelicam vel à longe sanctis vestigiis sectari, ejus charitatem & patientiam in nobis exprimere, ejus constantiam pro te moriendo imitari, tandemque ejus meritis & coronæ te videndo participare. Tunc tuus es in terris, ut

c 2 Ste-

Stephanus naceretur in coelis, & nos cum illo: tu natus es ad lachrymas, ut nos naceremur ad laetitiam: tu natus es ad mortem, ut nos naceremur ad vitam. Per facram ergo navitatem tuam, per infantiles lachrymas, per praesepium & lectulum amoris, per merita quoque & lapides Stephani servi tui, gratiam nobis impertire verae fidei, verae laetitiae, verae & aeternae vitae, in qua perenniter valeamus te videre, amare, laudare, & benedicere.

LECT. 9. IN FESTO S. JOAN. EVANG. tripartita.

Hic est discipulus ille, quem diligebat Iesus.
Ex Joan. 19.

Exordiū. T Estantur nobis sacrae litterae, quod Joseph plus ceteris fratribus à patre amaretur, tum ob morum & vitae innocentiam & castitatem, tum ob radiolos sapientiae emicantes in tenera ejus aetate, tum quod in senectute sua genuisset eum Neimpe nomen & memoria Patris in eo diutius conservari poterat, quandoquidem ceteris junior diutius victurus censebatur; eratque fructus ultimae aetatis parentum, qui carior esse solet, quia post illum alius non speratur. Hebraica lectio hic habet: *Eo quod esset filius senectutis*, id est, interprete Theodoro, & nonnullis aliis, eo quod esset senili modestia, prudentia, & moribus praeditus. Unde & Chaldaeus verit: *Quia filius sapientiae erat ei*. Propter has igitur rationes, dilecto filio suo Pater fecit *Tunicam Polymitam*, specialis amoris indicium; hoc est, Tunicam hincis diversi coloris variegatam, quae etiam variae virtutis in filio promicantis symbolum exitebat.

Figura. Dicamus similiter, Christum Dominum novos sibi filios duodecim generantem (hoc est duodecim Apostolos, sicut Jacob duodecim Patriarchas, de quibus *pro Patribus eius nati sunt sibi filii*) inter illos tenerimè dilexisse Joannem, aetate aliis inferioriorem, puritate & sapientia amabilem, eumque *Tunicam polymitam*, five varicoloris, adornasse in signum singularis dilectionis. Quapropter hoc est ejus speciale elogium in Evangelio expressum: *Hic est discipulus quem diligebat Iesus*. Varii itaque colores, quibus ejus tunica est intertexta, variae sunt virtutes & dona quibus effulgit anima. Hic porò quatuor colores in eo coruscantes specialiter describemus. 1. Color candidus effulget in ejus castitate. 2. Color violaceus coelestis Sapientiae. 3. Color aureus & flammans in ejus charitate. 4. Color purpureus & volens martyrii & patientiae.

PARS I. Primò igitur candor castitatis & virginitatis in ipso effulgit, quia à pueritia innocentissimè & castissimè vixit, illibatam aetatis florem conservans, sicut ad Apostolatam vocatus, illum Deo offerens & consecrans, virgoque per omnem vitam permanens, imitator Angelicae puritatis, ab Angelis honoratus. Unde cum vidisset Angelum praefulgidum, velletque eum adorare, audivit ab eo: *Videns spec-*

Spec. 19. velletque eum adorare, audivit ab eo: *Videns spec-*

ris, conseruus tuus sum. Fuit ergo ejus anima castissima velut tabella politissima, in qua Spiritus Sancti penicillus facile posset altissima quaeque celestia exprimere Sacramenta; unde & praecellit in hoc aliis Apostolis. Propterea de eo rectè etiam cantatur illud: *Eccoe puer meus electus quem elegi, posui super eum spiritum meum.* Specialiter enim electus & dilectus fuit à Christo propter castitatem & puritatem, propter quam & *Puer* à puritate dicitur, licet esset sicut Joseph *Filius senectutis*, hoc est, leni prudentia & modestia, senilibusque moribus praeditus. Propter castitatem etiam in cena in sinu Domini permixtus est ex singulari amore recumbere; sicque voluit decus Virginitatis Christus commendare, summum amoris indicium ac fomentum ei tenerimè exhibendo. Voluit quoque nobis notum esse, illos summo per Deo appropriare, & in illo quiescere qui sunt mundo corde. Unde & Sapiens dicit: *Qui diligit munditiam cordis, propter gratiam laborum suorum, habebit amicum Regem.* An non ideo Joannes habet Christum Regem adeo sibi amicum, adeo sibi familiare? O Apostole Christi beatissime, quomodo te diligat, qui tanto sublimat honore! O utinam merer eum illius dulcissimos pedes osculando lachrymis rigare in cuius pectore tu meruisti dormire! O quam bene quiescebas, dum super illud pectus castissimum castissimus Discipulorum cum dilectione tenerrima & castissima recumbebas!

Uterius, propter eximium castitatis donum non solum à Christo dilectus fuit in vita, sed etiam illi in morte Matrem Virgineam tanquam Virgini commendavit, depositum omnium depositorum preciosissimum & charissimum, pignusque amoris sacratissimum. Sic Officium Gabrielis Archangeli quadam ratione sortitus est Joannes, Angelus non natura, sed puritate: quia & Praeco Christi & Virginitatis custodes exiit à morte Christi. Idem Christum post Resurrectionem apparentem Discipulis piscantibus primus agnovit, dicens: *Domine es!* Quod quidem S. Hieronymus virginitatis merito adscribit: dum lib. 1. contra Jovinianum, scribit: *Solus virgo virginam agnosce*. Et alibi iterum: *Prior virginitas virginali corpore agnosce, & alius indicavit.* Denique castissimus hic Discipulus & Virgo, specialiter meruit agnoscere & videre virgines proximas Agno, ipsum quocumque sequentes, & canticum novum, quod nemo potest alius cantare, decantantes. Et hoc canticum modo cantat cum illis proximus throno & Agno, Stola candida virginitatis gloriose amictus, candida & liliata Virginum corona decoratus.

Adamas hic, S. Joannem ita castitatis praerogativa & gloria excellere, ut specialis etiam Mediator, Adjutor, Custos, virginitatem vel castitatem sitis S. colentibus à Deo censetur destinatus. Propterea Joannes S. Edwardus Anglorum Rex singulariter eum colebat, ita ut nunquam eleemosynam denegaret, eam in nomine S. Joannis Evangelistae petenti.

Adamas hic, S. Joannem ita castitatis praerogativa & gloria excellere, ut specialis etiam Mediator, Adjutor, Custos, virginitatem vel castitatem sitis S. colentibus à Deo censetur destinatus. Propterea Joannes S. Edwardus Anglorum Rex singulariter eum colebat, ita ut nunquam eleemosynam denegaret, eam in nomine S. Joannis Evangelistae petenti.

1. In vita Christi.

2. Etiam in morte Christi.

3. In vita Christi.

4. In vita Christi.

Cum